

Lausunto

30.12.2024

Asia: VN/34275/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta oikeusavun palkkioperusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Korkeimman oikeuden palkkioprejudikaatti (KKO 2024:71) on yksiselitteinen eikä valtioneuvoston asetusta täten edes olisi tarpeen muuttaa. Epäselvä oikeustila syntyi sen vuoksi, että osa tuomioistuinelaitoksen lainkäyttöhenkilökunnasta kieltäytyi noudattamasta em. ennakkopäätöstä vaikka KKO:n ennakkopäätöksiä on yleisesti ottaen ollut tapana lainkäytössä noudattaa. Tämä ilmiö kehittyi jo ennen kuin KHO otti KKO:n ratkaisusta ilmenevän päinvastaisen kannan.

Häiritsevin seikka oikeusapupalkkioiden kymmenen euron korotusehdotuksessa on se, ettei myöskään 120 euron tuntipalkkio ole kohtuullinen. Kun otetaan huomioon se, että oikeusapupalkkiota ei ole korotettu yli kymmeneen vuoteen, on selvää ettei 10 euron korotus vastaa yleistä kustannustason nousua ja mihin ainakin virkamiesten palkkojen kehitys on sidottu. Miksi yksityiset oikeusavustajat ovat eri asemassa?

Kansalaisten oikeusturvan toteutumisen kannalta kohtuuttoman alhainen oikeusavun palkkiotaso näkyy siten, että kohta ei ole enää avustajia jotka suostuisivat tekemään vaativaa ja vastuullista työtä 110 euron (tai 120 euron) tuntihinnalla. Vaikka asiantila on ollut havaittavissa jo vuosia, on viimeaikaisen oikeustilan kehittyminen palkkioiden osalta epäselväksi saanut avustajapuolella lähinnä tyrmistyneen vastaanoton. Poissuljettua ei ole se, että mikäli palkkiota ei nyt saada asianmukaiselle tasolle (150 euroa tai vähintään 130 euroa/tunti) tulee tämä aiheuttamaan yllä mainitusta syystä oikeudenkäyntien viivästymistä entisestään. Kyseessä on perustuslaillinen ongelma, koska PL 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa. Sekin maksaa, kun valtio suorittaa hyvitystä oikeudenkäyntien viivästymisestä ja joiden määrät ovat myöskin olleet nousussa viime vuosina. Nyt olisi korkea aika pysäyttää tämä kaikille oikeudenkäytön osapuolille epäsuotuisa kehitys ja vahvistaa oikeusapupalkkiot vastaamaan kustannustason yleistä kehitystä - eli siis kohtuulliselle tasolle.

Kunnioittavasti

Meri Vuorio

asianajaja, varatuomari

Turku

Vuorio Meri
Asianajotoimisto Vuorio & Co Oy